

GÜVENLİK BİLGİ FORMU

Ürün adı: CLT-C809Series

Kaçınıcı Düzenleme Olduğu 06
Hazırlama Tarihi 03-20-2018
Yeni Düzenleme Tarihi 10-18-2020

SDS TURKEY
1 / 7

1. MADDENİN/KARIŞIMIN VE ŞİRKETİN/DAĞITICININ KİMLİĞİ

Önemli bilgiler *** Bu Güvenlik Veri Formu'nun kullanımına sadece HP Orijinal ürünleri için HP tarafından yetki verilmiştir. Bu Güvenlik Veri Formu'nun herhangi bir şekilde yetkisiz kullanımı kesinlikle yasaktır ve HP tarafından yasal işlem başlatılmasına yol açabilir. ***

1.1. Madde/Karışım kimliği

CLT-C809Series

Diğer tanımlama araçları Yoktur.

1.2. Madde veya karışımın belirlenmiş kullanımları ve tavsiye edilmeyen kullanımları

Belirlenmiş kullanımlar Bu ürün, baskı sistemlerinde kullanılan bir toner karışımıdır.

Tavsiye edilmeyen kullanımlar Bilinen yoktur.

1.3. Güvenlik bilgi formu tedarikçisinin bilgileri

HP Bilgisayar ve Baskı Teknolojileri Limited Sirketi

Saray Mah. Dr. Adnan Buyukdeniz Caddesi No:4 cessas plaza, kat:8 34768 Umraniye
İstanbul

HP Europe B.V.

Posta kutusu 667

1180 AR Amstelveen

Hollanda

Telefon +31 20 721 3400

HP Inc. health effects line

(ABD'de ücretsiz) 1-800-457-4209

(Direkt hat) 1-760-710-0048

HP Inc. Customer Care Line

(ABD'de ücretsiz) 1-800-474-6836

(Direkt hat) 1-208-323-2551

E-posta: hpcustomer.inquiries@hp.com

1.4. Acil durum telefon numarası

Ulusal Zehir Danışma Merkezi (UZEM) 114

Acil Sağlık Hizmetleri 112

2. ZARARLILIK TANIMLANMASI

2.1. Madde veya karışımın sınıflandırılması

Fiziksel zararlar Sınıflandırılmamıştır.

Sağlık zararları Sınıflandırılmamıştır.

Çevresel zararlar Sınıflandırılmamıştır.

2.2. Etiket unsurları

11/12/2013 tarihli Maddeler ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmelik 28848'e göre etiketleme

Zararlılık işaretleri Yoktur.

Uyarı kelimesi Yoktur.

Zararlılık ifadeleri Karışım sınıflandırmayla ilgili kriterleri karşılamamaktadır.

GÜVENLİK BİLGİ FORMU

Ürün adı: CLT-C809Series

Kaçınıcı Düzenleme Olduğu 06
Hazırlama Tarihi 03-20-2018
Yeni Düzenleme Tarihi 10-18-2020

SDS TURKEY
2 / 7

Önlem ifadeleri

Önleme	Bilgi yok.
Cevap	Bilgi yok.
Depolama	Bilgi yok.
Bertaraf	Bilgi yok.
2.3. Diğer zararlar	Bilinen yoktur.
İlave bilgiler	Yoktur.

3. BİLEŞİM/İÇİNDEKİLER HAKKINDA BİLGİ

3.2. Karışımlar

Bileşenler tanımlanan sınırlarda ya da altında tehlikeli değildir.

4. İLK YARDIM ÖNLEMLERİ

4.1. İlk yardım önlemlerinin açıklaması

Solunma	Kişiyi hemen temiz havaya çıkarın. İritasyon devam ederse, bir hekime danışın.
Cilt ile temas	Etkilenen bölgeleri sabun ve suyla iyice yıkayın. İritasyon gelişir ve uzun süre devam ederse doktora başvurun.
Gözler ile temas	Gözlerinizi ovmayın. Hemen bol miktarda temiz, ılık suyla (az basınçlı) en az 15 dakika veya partiküller gidinceye yıkayın. İritasyon devam ederse, bir hekime danışın.
Yutma	Ağzınızı suyla çalkalayın. Bir veya iki bardak su için. KUSTURMAYIN. Hemen doktor çağırın.
4.2. Akut ve sonradan görülen önemli belirtiler ve etkiler	Solunma zorluğu. Öksürük.
4.3. Tıbbi müdahale ve özel tedavi gereği için ilk işaretler	Semptomatik olarak tedavi edin.
Genel bilgi	Sağlık personelinin ilgili malzeme(ler)den haberdar olduğundan ve kendilerini korumaları için gerekli önlemleri aldığından emin olun.

5. YANGINLA MÜCADELE ÖNLEMLERİ

5.1. Yangın söndürücüler

Uygun söndürücü maddeler	Kuru kimyasal madde, köpük, karbon dioksit, su sisi.
Uygun olmayan söndürücü maddeler	Yangını söndürmek için su fışkırtmayın, yangını yayar.
5.2. Madde veya karışımdan kaynaklanan özel zararlar	Yangın sırasında, sağlığa zararlı gazlar meydana gelebilir.
5.3. İtfaiyecilere tavsiyeler	İtfaiyeciler kendinden solunma aygıtı dahil koruyucu elbise giymelidir.
Yangın söndürme ekipleri için tavsiyeler	Özel yangınla mücadele prosedürleri
Özel yangınla mücadele prosedürleri	Eğer sizin için her hangi bir risk taşııyorsa yangın yerinden kapları çıkartın.
Özel metotlar	Standart yangın söndürme prosedürleri uygulayın ve diğer maddelere karışması halinde meydana gelebilecek tehlikeleri göz önünde bulundurun.
Genel yangın zararları	Fevkalade yangın veya patlama tehlikeleri not edilmiş değildir.

6. KAZA SONUCU YAYILMAYA KARŞI ÖNLEMLER

6.1. Kişisel önlemler, koruyucu donanım ve acil durum prosedürleri

Acil durum personeli olmayanlar için	Gerekli olmayan personeli uzak tutun. Temizleme sırasında uygun koruyucu ekipman takın ve giysi giyin. Eğer maruz kalma sınırlarını aşan seviyelerde tozuna/dumanına maruz kalma riski varsa bir NIOSH/MSHA onaylı respiratör kullanın. Kişisel koruma ekipmanı ile ilgili öneriler için bakınız Bölüm 8.
Acil durumda müdahale eden kişiler için	Bilgi yok.
6.2. Çevresel önlemler	Kanalizasyona, su yoluna veya toprağa dökülmesinden kaçının.

GÜVENLİK BİLGİ FORMU

Ürün adı: CLT-C809Series

Kaçınıcı Düzenleme Olduğu 06
Hazırlama Tarihi 03-20-2018
Yeni Düzenleme Tarihi 10-18-2020

SDS TURKEY
3 / 7

6.3. Muhafaza etme ve temizleme için yöntemler ve materyaller	Temizlik sırasında toz kaldırmayın. Patlamaz elektrikli aygıt kullanın. Tozu HEPA donanımlı bir vakumlu temizleyici ile toplayın. Ürün suyla karışmaz ve su yüzeyinde yayılır. Herhangi bir riski yoksa malzemenin akışını durdurun. Dökülenleri silip, elektrikli süpürgeyle alıp, atmak üzere uygun bir kaba koyunuz.
6.4. Diğer bölümlere atıflar	Kişisel koruma ekipmanı ile ilgili öneriler için bakınız Bölüm 8. Ayrıca bkz. bölüm 13 Atık tasfiyesinde dikkat edilecek hususlar

7. ELLEÇLEME VE DEPOLAMA

7.1. Güvenli elleçleme için önlemler	Toz oluşumunu ve birikmesini en aza indirin. Lokal egzoz havalandırması kullanın. Uzun süreli maruz kalınmasından kaçının. İyi işletme idaresi uygulamaya çalışın.
7.2. Uyuşmazlıkları da içeren güvenli depolama için koşullar	Sıkı sıkı kapalı orijinal ambalajında depolayın. İyi havalandırılan yerde depolayın. Geçimsiz maddelerden uzakta depolayınız (SDS'te Bölüm 10'a bakınız).
7.3. Belirli son kullanımlar	Bilgi yok.

8. MARUZ KALMA KONTROLLERİ/KİŞİSEL KORUNMA

8.1. Kontrol parametreleri	
Mesleki maruz kalma sınır değerleri	İçindeki maddelere ilişkin maruz kalma sınırları not edilmiş değildir.
Biyolojik sınır değerleri	İçerik madde(ler) ile ilgili biyolojik maruz kalma sınırları yoktur.
Tavsiye edilen izleme prosedürleri	Bilgi yok.
8.2. Maruz kalma kontrolleri	
Uygun teknik kontroller	İyi genel havalandırma kullanılmalıdır. Havalandırma hızları koşullara uygun olmalıdır. Eğer uygulanabiliyorsa, havada asılı kalan konsantrasyonu önerilen maruz kalınma sınırların altında tutabilmek için proses kapatmaları, lokal egzost havalandırma ya da diğer mühendislik kontrolleri kullanın. Eğer maruz kalma sınırları tanımlanmamışsa, havada asılı kalan seviyeelri kabul edilebilir bir seviyede tutmaya çalışın. Mühendislik önlemleri toz parçacıkları yoğunlaşmasını OEL'in altında tutmak için yeterli değilse, uygun solunum koruyucular giyilmelidir. maddenin toz çıkartacak şekilde taşlanması, kesilmesi veya kullanılması durumunda tavsiye edilen maruz kalma limitinin altında tutmak için uygun bir lokal egzoz havalandırıcısı kullanın.

Bireysel koruyucu önlemler, örneğin kişisel koruyucu donanım

Genel bilgi	Normal kullanım koşullarında solunum koruyucu donanım gerekmez.
Göz/Yüz koruyucu	Yanlarında kalkan olan güvenlik gözlükleri takın (ya da koruyucu gözlükler).
Cildin korunması	
- Ellerin korunması	Lastik eldiven tavsiye olunur. Kullandıktan sonra ellerinizi yıkayın.
- Diğer	Koruyucu elbise giyilmelidir.
Solunum koruyucu	Normal kullanım koşullarında solunum koruyucu donanım gerekmez.
Isıl zararlar	Gerektiğinde, uygun termal koruyucu giysi giyin.
Hijyen tedbirleri	Gıda, içecek ve hayvan yemlerinden uzakta tutun. Ürün taşıdıktan hemen sonra ve çalışmaya ara vermeden önce ellerinizi yıkayınız.
Çevresel maruz kalma kontrolleri	Saçılan ürünün kanalizasyon sistemlerine veya açıkta bulunan su kanallarına girmesine izin vermeyin.

9. FİZİKSEL VE KİMYASAL ÖZELLİKLER

9.1. Temel fiziksel ve kimyasal özellikler hakkında bilgi

Görünüm	
Fiziksel hali	Bilgi yok.
Biçim	Katı. İnce toz
Renk	Camgöbeği
Koku	Kokusuz
Koku eşiği	Bilgi yok.
pH	Bilgi yok.
Erime noktası/donma noktası	Bilgi yok.

GÜVENLİK BİLGİ FORMU

Ürün adı: CLT-C809Series

Kaçınıcı Düzenleme Olduğu 06
Hazırlama Tarihi 03-20-2018
Yeni Düzenleme Tarihi 10-18-2020

SDS TURKEY
4 / 7

Başlangıç kaynama noktası ve kaynama aralığı	Bilgi yok.
Parlama noktası	Bilgi yok.
Buharlaştırma hızı	Bilgi yok.
Alevlenirlik (katı, gaz)	Bilgi yok.
Üst/Alt alevlenirlik veya patlayıcı limitleri	
Alevlenirlik limitleri - alt (%)	Bilgi yok.
Alevlenirlik limitleri - üst (%)	Bilgi yok.
Buhar basıncı	Bilgi yok.
Buhar yoğunluğu	Bilgi yok.
Çözünürlük	
Çözünürlük (su)	Suda çözülmez.
Çözünürlük (diğer)	Toluen, kloroform ve tetrahidrofuran içinde kısmen çözünür
Dağılım katsayısı: n-oktanol/su	Bilgi yok.
Alev alma sıcaklığı	Bilgi yok.
Bozunma sıcaklığı	> 200 °C (> 392 °F)
Viskozite	Bilgi yok.
Patlayıcı özellikler	Bilgi yok.
Oksitleyici özellikler.	Bilgi bulunmamaktadır.
9.2. Diğer bilgiler	Bilgi yok.

10. KARARLILIK VE TEPKİME

10.1. Tepkime	Ürün stabildir ve normal kullanma, saklama ve taşıma koşulları altında reaktif değildir.
10.2. Kimyasal kararlılık	Normal saklama koşullarında kararlıdır.
10.3. Zararlı tepkime olasılığı	Bilgi yok.
10.4. Kaçınılması gereken durumlar	Bozulma sıcaklığını aşan sıcaklıklardan kaçının. Geçimsiz maddelerle temas.
10.5. Kaçınılması gereken maddeler	Bu ürün güçlü oksitleyici maddeler ile reaksiyona girebilir.
10.6. Zararlı bozunma ürünleri	Karbon monoksit ve Karbon dioksit.

11. TOKSİKOLOJİK BİLGİLER

Genel bilgi	Bilgi yok.
Olası maruz kalma yollarına dair bilgiler	
Solunum	Toz solunum sistemini tahriş edebilir. Uzun süreli solunum zararlı olabilir.
Cilt ile temas	Toz veya pudra cildi tahriş edebilir.
Gözler ile temas	Tozu gözleri tahriş edebilir.
Yutma	Düşük bir yutma zararı olması beklenir.
Belirtiler	Bilgi yok.
11.1. Toksik etkiler hakkında bilgi	
Akut toksisite	Mevcut verilere göre, sınıflandırma kriteri karşılanamamıştır. LD50/oral/sıçan>5000mg/kg.
Cilt aşınması/tahrişi	Mevcut verilere göre, sınıflandırma kriteri karşılanamamıştır. Bilinen iritanlardan biri değildir. (OECD 404).
Ciddi göz hasarları/tahrişi	Mevcut verilere göre, sınıflandırma kriteri karşılanamamıştır. Bilinen iritanlardan biri değildir. (OECD 405).

GÜVENLİK BİLGİ FORMU

Ürün adı: CLT-C809Series

Kaçınıcı Düzenleme Olduğu 06
Hazırlama Tarihi 03-20-2018
Yeni Düzenleme Tarihi 10-18-2020

SDS TURKEY
5 / 7

Solunum/cilt hassaslaştırma

Solunum hassaslaştırma

Bir solunum duyarlaştırıcı değildir.

Cilt hassaslaştırma

Bu ürünün deri duyarlaştırmasına neden olması beklenmemektedir.

Eşey hücre mutajenitesi

Mevcut verilere göre, sınıflandırma kriteri karşılanamamıştır.
Negatif Ames Testi (Deformasyon testi: Salmonella typhimurium).

Kanserojenite

Mevcut verilere göre, sınıflandırma kriteri karşılanamamıştır.

Üreme sistemi toksisitesi

Bu ürünün üreme ya da gelişim üzerinde etkilere yol açmayacağı tahmin edilmektedir.

Belirli Hedef Organ

Toksisitesi-tek maruz kalma

Mevcut verilere göre, sınıflandırma kriteri karşılanamamıştır.

Belirli Hedef Organ Toksikitesi -tekrarlı maruz kalma

Mevcut verilere göre, sınıflandırma kriteri karşılanamamıştır.

Aspirasyon zararı

Mevcut verilere göre, sınıflandırma kriteri karşılanamamıştır.

Karışım ve madde

karşılaştırma bilgileri

Bilgi yok.

Diğer bilgiler

Bu özel formül için ayrıntılı toksisite bilgileri mevcut değildir.
Sağlık üzerindeki olası etkileri için Bölüm 2'ye, ilk yardım tedbirleri için Bölüm 4'e bakın.

Fareler üzerinde tipik bir tonere kronik nefes alma ile maruz kalmaya dair yapılan bir çalışmada (H.Muhle), maruziyet grubundaki farelerin %92'sinde (16 mg/m³) konsantrasyonunda hafif ila orta derece akciğer fibrozu gözlemlenmiş olup, orta (4 mg/m³) maruziyet grubundaki hayvanların %22'sinde minimum ila hafif derece fibroz tespit edilmiştir. Ancak, potansiyel insan maruziyetleri ile en ilgili seviye olan en düşük (1 mg/m³) maruziyet grubunda hiçbir pulmoner değişiklik bildirilmemiştir.

12. EKOLOJİK BİLGİLER

12.1. Toksikite

Ürün çevre için tehlikeli olarak sınıflandırılmamıştır. Bununla beraber, büyük miktarlardaki ya da sık dökülmelerin çevre üzerinde zararlı ya da hasar yapabilecek etkisi olduğu olasılığını bertaraf etmez.

12.2. Kalıcılık ve bozunabilirlik

Karışımındaki bileşenlerden herhangi birinin bozunabilirliği ile ilgili veri mevcut değildir.

12.3. Biyobirikim potansiyeli

Bilgi yok.

Ayrılım katsayısı n-oktanol/su (log Kow)

Bilgi yok.

Biyokonsantrasyon faktörü (BCF)

Bilgi yok.

12.4. Toprakta hareketlilik

Bilgi yok.

12.5. PBT ve vPvB değerlendirmesinin sonuçları

PBT ya da vPvB olan bir madde ya da karışım değildir.

12.6. Diğer olumsuz etkiler

Bu ürün ekolojik etkileri açısından henüz test edilmemiştir.

13. BERTARAF ETME BİLGİLERİ

13.1. Atık işleme yöntemleri

Kalıntı atık

Bilgi yok.

Kirlenmiş ambalajlar

Bilgi yok.

Bertaraf etme bilgileri

Federal, yerel ve merkezi yasal düzenlemelere uygun olarak tasfiye edin. Toz patlamasına karşı önlemler alınmadığı sürece toner kartuşunu parçalamayın. toner container maddesini ateşe atmayın; toner container ciddi yanıklara neden olabilir. Yakmayın. Bu malzemenin kanalizasyona / temiz sulara akmasına engel olun.

HP'nin Planet Partners (ticari marka) malzemelerinin geri dönüşüm programı HP orijinal inkjet ve LaserJet malzemelerinin kolay ve uygun bir şekilde geri dönüştürülmesini sağlar. Daha fazla bilgi almak ve bu hizmetin bölgenizde bulunup bulunmadığını öğrenmek için, lütfen <http://www.hp.com/recycle> adresini ziyaret edin.

GÜVENLİK BİLGİ FORMU

Ürün adı: CLT-C809Series

Kaçınıcı Düzenleme Olduğu 06
Hazırlama Tarihi 03-20-2018
Yeni Düzenleme Tarihi 10-18-2020

SDS TURKEY
6 / 7

14. Taşıma bilgisi

DOT

Tehlikeli bir madde olarak düzenlemelere girmemiştir.

IATA

Tehlikeli bir madde olarak düzenlemelere girmemiştir.

IMDG

Tehlikeli bir madde olarak düzenlemelere girmemiştir.

ADR

Tehlikeli bir madde olarak düzenlemelere girmemiştir.

Ek bilgi

DOT, IATA, ADR, IMDG veya RID'ye göre tehlikeli madde değildir.

15. Mevzuat bilgileri

15.1. Güvenlik, sağlık ve çevresel yönetmelikler/maddeye veya karışıma özel yasalar

Kimyasalların Kontrolü ve Envanteri Hakkında Yönetmelik, Öncelikli Maddeler Listesi, No 27092

Listelenmemiş.

İşte Kullanımı Yasaklanan Maddeler. Kimyasal Maddelerle Yapılan Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemlerinin alınması Hakkında Yönetmelik, Ek III.

Listelenmemiş.

Uluslararası yönetmelikler

Bu HP ürünündeki tüm kimyasal maddeler aşağıda adı geçen ülkelerin kimyasal madde tebligat kanunlarına göre tebliğ edilmiştir veya tebliğden muaftır: ABD (TSCA), AB (EINECS/ELINCS), İsviçre, Kanada (DSL/NDSL), Avustralya, Japonya, Filipinler, Güney Kore, Yeni Zelanda ve Çin.

Stockholm Konvansiyonu

Geçerli değil.

Rotterdam Konvansiyonu

Geçerli değil.

Montreal Protokolü

Geçerli değil.

Kyoto protokolü

Geçerli değil.

Basel Kongresi

Geçerli değil.

16. Diğer bilgiler

Referanslar

Bilgi yok.

Karışımın sınıflandırmasına yol açan değerlendirme yöntemine ilişkin bilgiler

Sağlık ve çevresel tehlikelerin sınıflandırılması, eğer varsa bir hesaplama yöntemi ve test verisinin bir kombinasyonu ile elde edilir.

H-ifadelerinin tam metni Bölüm 2 ile 15 in altında yazılmamıştır

Yoktur.

Güncelleme bilgisi

1. Product and Company Identification: Alternate Trade Names

Eğitim bilgileri

Bu maddeyle çalışırken eğitim talimatlarına uyun.

Güvenlik Bilgi Formu derleyicisi

HP Inc.

Yeterlilik belge numarası

Bilgi yok.

Yeterlilik belge tarihi

Bilgi yok.

GÜVENLİK BİLGİ FORMU

Ürün adı: CLT-C809Series

Kaçınıcı Düzenleme Olduğu 06
Hazırlama Tarihi 03-20-2018
Yeni Düzenleme Tarihi 10-18-2020

SDS TURKEY
7 / 7

Çekince

Bu Güvenlik Veri Formu belgesi HP müşterilerine ücretsiz olarak verilmektedir. Mevcut veri, HP'nin belge hazırlama işlemi sırasında sahip olduğu en güncel bilgilerdir ve doğru olduğuna inanılmaktadır. Ürünlerin açıklanan spesifik özelliklerine ve belirli bir uygulamaya uygunluğuna yönelik bir garanti olarak yorumlanmamalıdır. Bu belge Bölüm 1'de belirtilen yargı mercii gerekliliklerine göre hazırlanmıştır ve diğer ülkelerdeki düzenleyici gerekliliklere uygun olmayabilir.

Bu güvenlik veri formu, yapılan Orijinal HP mürekkep (toner) tedarikinde yer alan HP mürekkepleri (tonerler) hakkında bilgi vermek için hazırlanmıştır. Eğer Güvenlik Veri Formu belgemiz size yeniden doldurulmuş, tekrar düzenlenmiş, uyumlu veya diğer HP Orijinal olmayan tedarikler ile verildiyse, burada yer alan bilgilerin söz konusu ürünler hakkında bilgi vermeye yönelik olmadığını ve bu belgedeki bilgi ile satın almış olduğunuz ürüne ait güvenlik bilgileri arasında çok önemli farklılıklar olabileceğini lütfen unutmayın. Lütfen yeniden doldurulmuş, tekrar düzenlenmiş veya uyumlu tedariklerin ait olduğu satıcıyla irtibata geçerek kişisel koruyucu donanım hakkındaki bilgiler de dahil olmak üzere gerekli bilgileri, maruziyet risklerini ve güvenli kullanım kılavuzunu isteyin. HP yeniden doldurulmuş, tekrar düzenlenmiş veya uyumlu tedarikleri kendi geri dönüşüm programlarına kabul etmemektedir.

Kısaltmaların açıklaması

ACGIH	Amerikan Hükümeti Endüstriyel Hijyen Uzmanları Konferansı
CAS	Kimyasal Kuramlar Servisi
CERCLA	Kapsamlı Çevre Önlemleri Sorumluluk ve Tazminat Yasası
CFR	Federal Düzenlemeler Yasası
COC	Cleveland Açık Kap Testi
DOT	ABD Ulaştırma Bakanlığı
EPCRA	Acil Durum Planlaması ve Halkın Bilinçlendirilmesi Kanunu (SARA)
IARC	Uluslararası Kanseri Araştırmaları Örgütü
NIOSH	Ulusal İş Güvenliği ve Sağlığı Enstitüsü
NTP	Ulusal Toksikoloji Programı
OSHA	İş Güvenliği Ve Sağlığı İdaresi
PEL : İzinverilebilir maruz kalma limiti)	İzin Verilen Maruz Kalma Sınırı
RCRA	Kaynakların Korunması ve Geri Kazanılması Kanunu
REC	Önerilen
REL	Önerilen Maruz Kalma Sınırı
SARA	1986 Tarihli Superfund Değişiklikleri ve Yeniden Yetkilendirme Yasası
STEL	Kısa süreli maruz kalma sınırı
TCLP: <değer>	Toksosite Karakteristikleri Özütleme Prosedürü
TLV	Eşik Sınır Değeri
TSCA	Zehirli Maddelerin Kontrolü Yasası
VOC	Uçucu Organik Bileşikler